

Volgen en duiden sociale impact corona in het sociaal domein

In meerdere gremia werken rijk en VNG/gemeenten al langer samen met kennispartners aan meer kennis en inzicht in de volle breedte van het sociaal domein. Dan gaat het om onderwerpen die domeinoverstijgend zijn. Voorbeelden zijn het traject volgen, spiegelen, leren en de analyse van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) over multiproblematiek (programma sociaal domein). In het programma sociaal domein staan zowel de lokale en regionale uitvoeringspraktijk als het systeem centraal.

De tijdelijke werkgroep 'Sociale Impact Coronacrisis' (o.l.v. burgemeesters Halsema) heeft gepleit voor nog nauwere samenwerking tussen rijk, gemeenten en wetenschap om de sociale impact van de coronacrisis te volgen en te duiden. De impact van de coronacrisis raakt immers meerdere domeinen en bestuurslagen in het sociaal domein. Tegelijkertijd constateerden ook gemeenten dat de lokale kennis die inmiddels wordt opgebouwd over de sociale impact van corona niet wordt 'opgetild' naar een landelijk niveau. Ook binnen de verschillende departementen ontstond de behoefte aan meer inzicht in de (omvang van de) sociale gevolgen en de samenhang in die gevolgen.

In de kabinetsreactie op het eindverslag van de tijdelijke werkgroep sociale impact coronacrisis en het manifest van de burgemeesters over kwetsbare wijken is toegezegd om de sociale impact te volgen en duiden. In het doorbraakoverleg (rijk en VNG/gemeenten o.l.v. SG VWS) is daarom afgesproken bestaande kennistrjecten in het sociaal domein versneld aan te vullen en te verbinden aan de doorbraakaanpak (o.a. stapelingsmonitor CBS, TNO/Marvel en een geaggregeerd beeld van de lokale context). Vanuit de werkgroep Depla (opvolger van de werkgroep Halsema) hebben gemeenten en wetenschappers een voorstel ontwikkeld voor een landelijk dashboard. Hieronder is de uitwerking van de toezegging aan de Tweede Kamer en de afspraken uit het doorbraakoverleg, de Depla groep en de brede regietafel opgenomen.

1) Landelijk dashboard

Een landelijk dashboard dat tweemaandelijks een actueel en grofmazig beeld geeft aan de hand van 5 thema's: werk en inkomen, mentale weerbaarheid, onderwijs, gedrag, en sociale cohesie. Doel: het volgen van de veranderingen ten opzichte van de vorige periode. Eventueel opvallende ontwikkelingen worden in de duiding en verdieping nader geanalyseerd en daarbij kan preciezer gekeken worden wat er aan de hand is.

2) Duiding

Duiding geven aan het landelijk dashboard incl. verdieping door partijen binnen wetenschap/kennisinstellingen, gemeenten en Departementen (kwartiermaker bij van data naar duiding is Verweij Jonker).

3) Verdieping

Samenhang in problematiek

CBS: een aantal X p/j een stapelingsbestand + dashboard met daarin indicatoren op de verschillende leefdomeinen in het sociaal domein gecombineerd.

TNO/Marvel: via een systeemmodel (Marvel) en verdiepende (data)analyses inzicht krijgen in de verbanden en onderlinge samenhang van de sociale effecten van de coronacrisis en nieuwe kwetsbare groepen.

Lokaal/regionaal beeld

Het gezamenlijk creëren van een geduid geaggregeerd beeld van de gemeentelijke of lokale context (o.a. op basis van bestaande monitors).

Verdiepende onderzoeken

Onderzoeken/publicaties die uitkomen over de thema's uit het landelijk dashboard.